

Milieubeleid en Actieplan 2025 – 2030

" Vertrouwd, samen en met lef de toekomst tegemoet!"

Dit milieubeleid en actieplan zijn opgesteld door de duurzaamheidsadviseurs en besproken met direct betrokken managers en vervolgens vastgesteld door de Raad van Bestuur.

Ingang per: januari 2025
Evaluatie per: januari 2027

Datum: 15 oktober 2024

Mevrouw Dr. T. Sijbesma
Voorzitter Raad van Bestuur

Handtekening:

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	MISSIE EN VISIE	3
3.	WAT IS BEREIKT EN HOE VERDER?	4
	<i>3.1 CO₂-reductie, energie en verduurzamen vervoer</i>	<i>4</i>
	<i>3.2 Circulaire bedrijfsvoering</i>	<i>4</i>
	<i>3.3 Medicijnresten in afvalwater voorkomen</i>	<i>5</i>
	<i>3.4 Gezonde leef- en verblijfsomgeving</i>	<i>6</i>
	<i>3.5 Bewustwording en kennisdeling</i>	<i>6</i>
4.	CO₂-FOOTPRINT	8
	<i>Ziekenhuis + TopSupport</i>	<i>8</i>
	<i>Ouderenzorg</i>	<i>8</i>

1. INLEIDING

De Anna Zorggroep legt een sterke nadruk op duurzaamheid, passend bij de bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid van zorginstellingen om hun impact op het milieu te verminderen. De zorgsector staat bekend om haar aanzienlijke milieubelasting, onder andere door het hoge gebruik van grondstoffen, de productie van afval en een aanzienlijke bijdrage aan de CO₂-uitstoot. De Anna Zorggroep erkent deze uitdaging en zet zich in om daadwerkelijk een verschil te maken.

In december 2021 ondertekende de zorggroep de Green Deal Zorg MRE 2.0, een regionale samenwerking tussen zorginstellingen en gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven. Het doel van deze samenwerking is de milieubelasting van de zorgsector te verminderen. Deze deal moedigt instellingen aan om kennis te delen en samen te werken voor duurzame groei en een toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid.

In dit document worden de thema's en behaalde resultaten uit de Green Deal Zorg MRE 2.0 besproken, evenals de doelen en acties die nog nodig zijn om de ambities van de landelijke Green Deal Duurzame Zorg 3.0 te bereiken. Deze deal richt zich onder andere op een ambitieuzer duurzaamheidsbeleid, vermindering van het gebruik van primaire grondstoffen tegen 2030 en een circulaire zorgsector in 2050. Daarnaast ligt de nadruk op het verminderen van medicijnresten, gezondheidsbevordering en het vergroten van bewustwording en kennis over de impact van de zorg op het klimaat, en op het stimuleren van gezondheid en duurzaamheid binnen zorginstellingen.

Een belangrijk doel voor de Anna Zorggroep is om eind 2024 het bronzen certificaat van de Milieuthermometer Zorg te behalen. Dit certificaat symboliseert aanzienlijke vooruitgang op het gebied van milieu-inspanningen binnen zorginstellingen. Na het behalen van dit certificaat wil de zorggroep in de volgende beleidsperiode blijven verduurzamen en zich richten op de verdere doelstellingen van de landelijke Green Deal Duurzame Zorg 3.0.

Met deze stappen draagt de Anna Zorggroep actief bij aan een toekomst waarin gezondheid, milieu en economie met elkaar in balans zijn, met aandacht voor zowel huidige als toekomstige generaties.

2. MISSIE EN VISIE

Missie

De Anna Zorggroep streeft ernaar om mensen in de regio Geldrop en Eindhoven hoogwaardige, toegankelijke en persoonlijke zorg te bieden, waarbij de focus ligt op de gehele levenscyclus van de patiënt. Dit omvat zowel preventie, acute zorg, als chronische zorg met een holistische benadering.

Visie

De Anna Zorggroep wil een toekomstgerichte, duurzame organisatie zijn die innovatie en samenwerking bevordert om zorg op maat te leveren. Ze zetten in op het continu verbeteren van de zorgkwaliteit door nieuwe technologieën en methoden te omarmen en door zorg naadloos te integreren met andere zorgvormen. Hun doel is om de beste totaaloplossing te bieden, waarbij de patiënt centraal staat in een zorgproces dat is afgestemd op individuele behoeften.

Specialisme

De Anna Zorggroep is vooral sterk in sport en bewegen, planbare ingrepen, basisziekenhuiszorg en zorg voor kwetsbare ouderen.

3. WAT IS BEREIKT EN HOE VERDER?

In deze sectie worden de duurzaamheidsdoelen en acties van de Anna Zorggroep op het gebied van CO₂-reductie, energiegebruik, vervoer, circulaire bedrijfsvoering en het verminderen van medicijnresten in afvalwater besproken. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het creëren van een gezonde leef- en verblijfsomgeving voor patiënten, medewerkers en bezoekers, onder andere door gezonde voeding en beweging te stimuleren. De zorggroep zet zich in voor een duurzame toekomst door middel van concrete plannen, zoals het herzien van mobiliteits- en vastgoedbeleid, het verminderen van afvalstromen en het bevorderen van circulair gebruik van materialen.

De Anna Zorggroep beschikt over meerdere Greenteams, bestaande uit intrinsiek gemotiveerde medewerkers. Deze teams pakken onderwerpen op die gerelateerd zijn aan de thema's van de Green Deal of aan verduurzaming op hun eigen afdeling. De bijdrage van deze Greenteams speelt een belangrijke rol in het verduurzamen van de zorg en het realiseren van de duurzaamheidsdoelen.

3.1 CO₂-reductie, energie en verduurzamen vervoer

Het Klimaatakkoord streeft ernaar de directe CO₂-uitstoot van gebouwen met 55% te verminderen in 2030 en volledig klimaatneutraal te zijn in 2050 ten opzichte van het niveau in 1990. Directe uitstoot verwijst naar de CO₂-uitstoot die op het terrein van een organisatie zelf ontstaat, bijvoorbeeld door het gebruik van aardgas voor verwarming. Daarom ligt de nadruk voornamelijk op het verminderen van het gasverbruik.

Hoewel er geen specifieke doelen zijn gesteld voor indirecte CO₂-uitstoot, zoals die van elektriciteit of warmte die extern wordt geleverd, wordt het verminderen van elektriciteitsverbruik gezien als een effectieve manier om ook deze indirecte uitstoot te beperken.

De Anna Zorggroep werkt op verschillende manieren aan het verminderen van de CO₂-uitstoot en voldoet daarbij aan de energie informatieplicht en de EED-rapportageplicht (Energie-Efficiency Richtlijn). In 2020 werd de CO₂-routekaart opgesteld en een portefeuilleuroutekaart gericht op het verduurzamen van het vastgoed. Deze meerjarenplanning bevat diverse energiebesparende maatregelen, die zijn ontworpen om de klimaatdoelen van 2030 en 2050 te behalen.

Zo maken we in het ziekenhuis en bij ouderenzorglocatie Heuvel gebruik van ondergrondse energieopslag om energie efficiënter te benutten. In 2023 werd ouderenzorglocatie Heide in gebruik genomen, een bijna energieneutraal gebouw dat de buitenlucht benut om in de zomer te koelen en in de winter te verwarmen, zonder gas te verbruiken. Bovendien is ouderenzorglocatie Heide voorzien van zonnepanelen, waarmee een deel van het elektriciteitsverbruik ter plaatse wordt opgewekt. Op het terrein van het ziekenhuis en de ouderenzorglocaties zijn 22 extra laadplekken gerealiseerd en de bedrijfsauto's zijn vervangen door elektrische voertuigen.

Door deze initiatieven draagt de Anna Zorggroep actief bij aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot en blijft zij voldoen aan de wettelijke energieverplichtingen, terwijl er voortdurend wordt geïnvesteerd in duurzame oplossingen voor de toekomst.

Doel:

De Anna Zorggroep wil de directe CO₂-uitstoot van gebouwen met 55% verminderen in 2030 en klimaatneutraal zijn in 2050 ten opzichte van jaar 2007 voor het ziekenhuis en het jaar 2018 voor de ouderenzorglocaties.

Acties:

1. Eind 2024 heeft de huidige CO₂-routekaart een update gekregen en is de EED-audit opgesteld en ingediend, waarmee voldaan wordt aan de energiebesparingsplicht. (Vastgoed & Techniek, duurzaamheidscoördinator)
2. Vanwege nieuwe ontwikkelingen in de zorg wordt het vastgoedplan herzien en eind 2025 opgeleverd. Indien nodig wordt de CO₂-routekaart daarop aangepast. (Vastgoed & Techniek, duurzaamheidscoördinator)
3. In 2025/2026 wordt het bestaande mobiliteitsbeleid herzien en uitgebreid met alternatieven om de parkeerdruk te verlagen, de CO₂-uitstoot in het woon-werkverkeer en zakelijk verkeer te verminderen en de vitaliteit van medewerkers te bevorderen. (HR, FB, duurzaamheidscoördinator)

3.2 Circulaire bedrijfsvoering

Bij de Anna Zorggroep zetten we ons in voor circulair werken door verspilling te verminderen en materialen te hergebruiken. Zo hebben we onze bureaustoelen laten opknappen en bruikbare onderdelen opnieuw ingezet voor andere stoelen. In onze ontvangstruimte staan duurzame stoelen, gemaakt van hennepafval, gerecycled plastic en staal, geproduceerd in Nederland. Studenten van Ter AA hebben een meubel ontworpen om afvalscheiding in ons restaurant voor medewerkers en bezoekers te verbeteren. Daarnaast geven we ongebruikte of verouderde medische- en ICT-apparatuur, waar mogelijk, een tweede leven of laten deze op duurzame wijze verwerken voor grondstofhergebruik. Daarnaast beschikt de Anna Zorggroep over een afvalpreventieplan met daarin het overzicht van vrijgekomen afvalstromen, maatregelen tot voorkomen, reduceren en hergebruik van afval.

Platgoed en dienstkleding wordt retour aangeboden aan de leverancier zodat de textiel op milieuverantwoorde wijze hergebruikt of verwerkt wordt en niet verbrand. Zo dragen we actief bij aan een duurzamere zorgomgeving.

Doel: In lijn met de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 willen we tegen 2030 dat het gebruik van primaire grondstoffen met 50% verminderd wordt ten opzichte van 2016. Dit heeft directe impact op de reductie van afvalstromen in de zorg. Om dit te bereiken gaan we inzetten om meer circulaire processen te implementeren.

Acties: (Voor het ziekenhuis en de ouderzorglocaties zijn afvalpreventieplannen opgesteld als onderdeel van het milieubeleid en actieplan)

1. In 2024 is een projectplan opgesteld om ervoor te zorgen dat we in 2030 maximaal 25% restafval produceren. (duurzaamheidscoördinator).
Ten opzichte van de huidige situatie is dat een afname van 6,4% per jaar voor de hele zorggroep!
 - a. Voor Anna Ouderenzorg is dat: 5% minder per jaar
 - b. Voor het ziekenhuis met TopSupport is dat: 7,3% per jaarBegin 2025 wordt de start gemaakt met het project 'Afvalbewust Anna'.
2. In 2025 wordt er onderzoek gedaan naar manieren om ten minste 20% van de (medische) hulpmiddelen herbruikbaar in te zetten. Dit onderzoek richt zich op het verminderen van afval en kosten en het verbeteren van de duurzaamheid binnen de zorggroep. Hierbij worden methoden onderzocht om medische hulpmiddelen veilig en effectief te hergebruiken, waarbij ook rekening wordt gehouden met hygiëne, sterilisatie en regelgeving. Het doel is om een duurzamere en kostenefficiëntere gezondheidszorg te realiseren. Hiervoor wordt beleid opgesteld. (Inkoop)
 - a. In 2026 willen we o.a. het onderzoek starten voor het recyclen van de hoezen voor de bevalbaden op de afdeling verloskamers.
3. In Q2-2026 heeft de zorggroep een inkoopbeleid voor duurzame en circulaire producten en leveranciers, beleid op het verantwoord inkopen van facilitaire producten op basis van de MVI-criteria en beleid op het verantwoord inkopen van medische producten. Het beleid sluit aan bij de Green Deal Duurzame Zorg 3.0. (Inkoop).
4. In 2025 wordt onderzocht hoe voorkomen kan worden dat incontinentiemateriaal onnodig wordt vervangen. Het onderzoek heeft als doel om tegen 2030 ten minste 50% van het gebruikte incontinentiemateriaal te voorzien van een ingebouwde vochtindicator. Hierdoor zou het gebruik van incontinentiemateriaal met 5 tot 10% verlaagd kunnen worden. In augustus 2024 zijn de laatste analyses uitgevoerd op data van zes deelnemende gehandicaptenzorgorganisaties om inzicht te krijgen in de effectiviteit en kosteneffectiviteit van deze technologie (Bron: [Tilburg University](#)) (Teammanager ouderenzorg, inkoop, duurzaamheidscoördinator)
5. In 2026 heeft de zorggroep een overkoepelend plan voor het verduurzamen van de zorgafdelingen. Dit sluit aan bij Milieuthermometer versie 7 niveau zilver. (Zorgmanager, inkoop, apotheek, vastgoed en techniek, duurzaamheidscoördinator). In het plan zijn minimaal de volgende onderwerpen opgenomen:
 - a. Voorkomen van onnodig gebruik van niet-steriele handschoenen;
 - b. Materiaalbesparingsmogelijkheden;
 - c. Medicijnverspillingsreductie;
 - d. Energiebesparingsmaatregelen.

3.3 Medicijnresten in afvalwater voorkomen

In samenwerking met onze apotheek en greenteams zetten we ons in om onnodig medicatiegebruik te voorkomen. Daarnaast optimaliseren we het gebruik van materialen voor medicijntoediening, zodat we deze efficiënter en duurzamer inzetten. Medicijnresten verzamelen we zorgvuldig apart om te voorkomen dat deze in het riool terechtkomen. Binnen de Anna Zorggroep hebben we samen met andere zorginstellingen in de regio een procedure ontwikkeld die de milieu-impact van inhalatiemedicatie aanzienlijk vermindert.

Doel: De Anna Zorggroep wil het gebruik van medicatie en medicijnresten in het afvalwater zoveel mogelijk voorkomen.

Actie:

1. In 2025 wordt onderzocht hoe intraveneus pijnstilling (PCM) omgezet kan worden naar orale toediening. (Apotheek, medisch specialisten, duurzaamheidscoördinator)
2. Medicijnresten, waaronder contrastvloeistof, komen nog steeds in het afvalwater terecht. Plaszakken kunnen dat voorkomen. Eind 2025 wordt gestart met een pilot waarbij de plaszakken eenmalig ter beschikking worden gesteld. In 2026 wordt onderzocht of de plaszakken blijvend ingezet kunnen worden. (afdelingsmanager radiologie, duurzaamheidscoördinator).
3. In het Anna Ziekenhuis is leefstijl een van de leidende principes. Door een gezonde leefstijl kan het medicijngebruik worden verminderd. Het verder werken aan het concept leefstijlpreventie moet in 2025 leiden tot vermindering van medicatiegebruik.
4. In 2026/2027 onderzoeken we hoe het gebruik van medicijnen verder geoptimaliseerd kan worden, waardoor mogelijke spillage wordt gereduceerd door gepast voorschrijven (dosering, behandelduur) en afleveren (gepaste hoeveelheid, binnen de vastgestelde regels van verzekeraars). (Apotheek, medisch specialisten, duurzaamheidscoördinator)

3.4 Gezonde leef- en verblijfsomgeving

Gezond eten en drinken

Bij de Anna Zorggroep stimuleren we gezonde voeding door dagelijks een vegetarisch avondmenu aan te bieden en te wijzen op deze optie. Onze maaltijden bevatten veel volkoren producten en minder zout. In de koffiecorner bieden we vegan, keto en suikervrij gebak aan, zoals plantaardige koeken en bananenbrood. Daarnaast ontwikkelen we eiwitrijke tussendoortjes voor onze patiënten. Ook in de ouderenzorg betrekken we bewoners bij het boodschappen doen en koken, zodat ze kunnen eten wat ze lekker vinden, wat verspilling vermindert.

Voor medewerkers en bezoekers zorgen we eveneens voor gezonde keuzes. Zo zijn er in onze ontmoetingsruimtes opties voor plantaardige gebakjes en frisdranken zonder toegevoegde suikers. Dit bevordert niet alleen gezondheid, maar ook een duurzame levensstijl binnen de zorggroep.

Bevordering van beweging

We stimuleren beweging bij zowel patiënten als medewerkers. In het ziekenhuis moedigen we het gebruik van de trap aan en promoten we oefeningen. In de ouderenzorg organiseren we beweegactiviteiten, zoals wandelclubs en fitgym, die niet alleen beweging stimuleren maar ook sociale interactie bevorderen. Vanuit Anna Academie worden workshops en sportlessen aangeboden om medewerkers actief te ondersteunen op het gebied van gezondheid en beweging. Ook zijn er voor medewerkers vergaderwandelroutes uitgezet in de omgeving, die bijdragen aan zowel fysieke beweging als een gezonde werkcultuur.

Doel:

We streven ernaar een gezondere leefstijl, betere voeding en een gezonde omgeving te creëren voor zowel patiënten/cliënten als onze medewerkers, met als doel de gezondheid van de medewerkers te waarborgen, ziekteverzuim te verminderen en hun langdurige inzetbaarheid te vergroten.

Acties:

1. In 2025 onderzoeken we hoe het mobiliteitsbeleid de vitaliteit van medewerkers kan bevorderen bij woon-werkverkeer en zakelijk reizen. (HR, duurzaamheidscoördinator)
2. In 2025 wordt een werkgroep opgericht om het bestaande rookbeleid te herzien en ervoor te zorgen dat het op alle locaties van de Anna Zorggroep toepasbaar is. (HR, manager facilitair bedrijf)
3. In 2025 stelt de Anna Zorggroep een beleidsplan op voor duurzame voeding en catering. (Manager hoteldiensten)
4. In 2026 onderzoeken we hoe we de milieu-impact van voeding kunnen verminderen. (Manager hoteldiensten).
5. In 2025/2026 onderzoeken hoe we de biodiversiteit kunnen bevorderen door duurzame aanpassing van onze groenvoorzieningen. (Vastgoed & Techniek, duurzaamheidscoördinator)
 - a. Het aanleggen van geveltuinen en boomspiegels waar mogelijk, ter bevordering van biodiversiteit en groene uitstraling;
 - b. Creëren van een aangename buitenruimte waar patiënten en bezoekers kunnen ontspannen en verblijven in een natuurlijke omgeving;
 - c. Realiseren van een inspirerende vergaderlocatie voor medewerkers in de buitenlucht, met aandacht voor de omgeving en natuur.

3.5 Bewustwording en kennisdeling

Binnen onze Zorggroep is het vergroten van bewustwording en kennis over de impact van de zorg op het klimaat van groot belang. Dit sluit aan bij het vijfde thema van de Green Deal Duurzame Zorg 3.0. Door duurzaamheid te integreren in onze opleidingsprogramma's vergroten we het bewustzijn en de kennis van onze medewerkers. Op deze manier wordt duurzaamheid onderdeel van elke functie en draagt het bij aan een duurzame zorg.

Elk jaar organiseren we campagnes om duurzaamheid onder de aandacht te brengen. In 2022 hadden we de campagne 'de Groene OK'. Tijdens deze week was er op de operatiekamers elke dag aandacht voor een ander thema, zoals reisbewegingen, CO2-reductie, afval, kleding en medicijnresten.

In 2023 vond de Week van de Duurzaamheid plaats, met activiteiten zoals:

- Een tentoonstelling over onze duurzame partners,
- Een vegetarische week in ons restaurant,
- De opening van onze insectenhotels,
- Een rondleiding met de wethouder van de Gemeente Geldrop-Mierlo,
- Een upcycling-workshop met de personeelsvereniging,
- Een avond voor onze Greenteams.

In mei 2024 volgde de week 'Zorg zonder afval', waarbij de nadruk lag op bewustwording en het tegengaan van verspilling, met extra focus op het goed scheiden van afval.

Met deze activiteiten dragen we actief bij aan het maatschappelijk debat over de relatie tussen menselijk handelen, klimaatverandering, milieuvervuiling, een gezonde levensstijl en gezondheid.

Doel:

We streven ernaar duurzaamheid te integreren in onze opleidingsprogramma's om het bewustzijn en de kennis over duurzaamheid bij onze medewerkers te vergroten.

Acties:

In 2025 zal onderzocht worden in welke vorm we het bewustzijn en de kennis over duurzaamheid van onze zorgprofessionals kunnen vergroten en borgen. (Afdeling opleidingen, duurzaamheidscoördinator).

De volgende mogelijkheden worden onderzocht:

1. Onderzoek naar de mogelijkheid om een opleidingsprogramma te ontwikkelen voor alle medewerkers dat zich richt op duurzaamheid. Dit programma moet specifieke thema's behandelen zoals energiebesparing, afvalvermindering en duurzame zorgprocessen. Het onderzoek moet resulteren in een duidelijk voorstel met inhoud, opzet, en een implementatieplan.
2. Organiseren van workshops en trainingen die zich richten op het vergroten van bewustzijn en kennis over duurzaamheid binnen de zorg. Deze workshops moeten praktische vaardigheden bieden, zoals het verminderen van CO₂-uitstoot en het toepassen van circulaire processen in de dagelijkse werkzaamheden van medewerkers.
3. Onderzoek naar de mogelijkheid om samen met zorgopleidingen afspraken te maken om duurzaamheid te integreren in de curricula van relevante zorggerelateerde opleidingen. Dit houdt in dat duurzaamheid als vast onderdeel wordt opgenomen in de lesprogramma's, zodat toekomstige zorgprofessionals worden opgeleid met de kennis en vaardigheden om duurzame praktijken toe te passen in hun werk.
4. Organiseren dat alle huidige opleidingsprogramma's worden herzien en er modules toegevoegd zijn die zich richten op duurzaamheid. Dit betekent dat elk programma een duurzaamheidscomponent bevat, zodat medewerkers in elke fase van hun carrière de kans krijgen om duurzame praktijken te leren en toe te passen in hun dagelijkse werkzaamheden.

4. CO₂-FOOTPRINT

De Anna Zorggroep heeft een CO₂-footprint opgesteld voor het Anna Ziekenhuis en TopSupport en een voor alle ouderenzorglocaties samen.

Ziekenhuis + TopSupport

In 2023 is in totaal 6.467 ton CO₂ uitgestoten door het Anna Ziekenhuis en Anna TopSupport samen. Onderstaande figuur toont de procentuele verdeling van de CO₂-emissie over de verschillende thema's.

CO₂-footprint Anna Ziekenhuis + TopSupport

2023

Ouderenzorg

In 2023 is in totaal 1.324 ton CO₂ uitgestoten door de Anna Ouderenzorglocaties samen. Onderstaande figuur toont de procentuele verdeling van de CO₂-emissie over de verschillende thema's.

CO₂-footprint Anna Ouderenzorg

2023

